Projekt podstawy programowej dla szkoły branżowej II stopnia

JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY

Podstawa programowa w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny jest wspólna dla wszystkich języków obcych nowożytnych.

Nadrzędnym celem kształcenia w zakresie języka obcego nowożytnego jest skuteczne porozumiewanie się, w szczególności w mowie.

Uczenie się języka obcego nowożytnego umożliwia uczniom porozumiewanie się, wyrażanie swoich myśli i reagowanie na wypowiedzi sformułowane w języku obcym nowożytnym, a tym samym pogłębia ich rozumienie świata oraz rozwija otwartość na różnorodność językową i kulturową.

W nauczaniu języka obcego nowożytnego obowiązują zasady spiralności, czyli cyklicznego powracania do wcześniej omawianych zagadnień, oraz kumulatywności, czyli nadbudowywania wiadomości i umiejętności przy każdym powrocie do zagadnienia wcześniej omawianego.

Uwzględniając doświadczenia uczniów w zakresie uczenia się języka obcego nowożytnego w szkole podstawowej oraz branżowej szkole I stopnia, w podstawie programowej dla branżowej szkoły II stopnia określono wymagania dla czterech poziomów biegłości językowej, zwanych dalej „poziomami”. Poziomy te zostały oznaczone symbolami wynikającymi z Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego i są to: A2, A2+, B1 oraz B2.

Każdy uczeń branżowej szkoły II stopnia obowiązkowo uczy się jednego języka obcego nowożytnego. Powinien to być, o ile jest to możliwe, ten sam język obcy, którego uczeń uczył się w branżowej szkole I stopnia; poziom oczekiwany na zakończenie nauki zależy od dotychczasowej ścieżki kształcenia językowego ucznia. Kontynuacja nauki tego samego języka, na podbudowie szkoły podstawowej, umożliwia uczniom osiągnięcie na zakończenie branżowej szkoły II stopnia poziomu biegłości językowej umożliwiającego

przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym, czyli B1.

Nauczyciel języka obcego nowożytnego, biorąc pod uwagę m.in. osiągnięty przez uczniów poziom biegłości językowej w zakresie danego języka obcego nowożytnego, decyduje o realizacji jednego z poziomów określonych w podstawie programowej. Na zakończenie nauki w branżowej szkole II stopnia oczekiwanym od ucznia poziomem biegłości językowej jest:

1) poziom B1 – dla języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy w szkole podstawowej, a następnie kontynuowanego w branżowej szkole I stopnia i branżowej szkole II stopnia;
2) poziom A2+ – dla języka obcego nowożytnego nauczanego jako drugi w szkole podstawowej, a następnie kontynuowanego w branżowej szkole I stopnia i branżowej szkole II stopnia;
3) poziom A2 – dla języka obcego nowożytnego, którego naukę uczeń rozpoczął w branżowej szkole I stopnia i kontynuuje w branżowej szkole II stopnia.

Poziom oczekiwany jest najniższym poziomem podstawy programowej w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny realizowanym w branżowej szkole II stopnia.

Nauczyciel języka obcego nowożytnego może również podjąć decyzję o realizacji podstawy programowej w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny na poziomie wyższym niż oczekiwany.

Dla każdego poziomu podstawy programowej w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny założono do realizacji siedem celów.

Treści nauczania, służące realizacji założonych celów, są określone w wymaganiach szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności. Liczba i złożoność tych wymagań rosną adekwatnie do realizowanego poziomu.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Posługiwanie się środkami językowymi: leksykalnymi, gramatycznymi, fonetycznymi i ortograficznymi.

2. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych.
3. Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych.
4. Uczestniczenie w rozmowie i reagowanie w sytuacjach życia codziennego, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie.
5. Przekształcanie przekazu w ramach tego samego języka obcego nowożytnego oraz między tym językiem a językiem ojczystym, a także z formy ustnej, pisemnej lub wizualnej na inną formę.
6. Posługiwanie się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego.
7. Rozwijanie otwartości na różnorodność kulturową.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności

POZIOM A2

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności, w zakresie tematów:
    1) człowiek: dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania;
    2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe, wynajmowanie mieszkania, przeprowadzka;
    3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się (w tym uczenie się przez całe życie), przybory szkolne, życie szkoły, ocenianie, zajęcia pozalekcyjne;
    4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, wybór zawodu, poszukiwanie pracy;

5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, relacje międzyludzkie;

6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe, lokale gastronomiczne;

7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, korzystanie z usług, promocja i reklama;

8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, ruch uliczny;

9) kultura: uczestnictwo w kulturze, dziedziny kultury, tradycje i zwyczaje;

10) aktywność fizyczna i sport: dyscypliny sportu, obiekty sportowe, uprawianie sportu, sprzęt sportowy, wydarzenia sportowe;

11) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, profilaktyka, choroby, ich objawy i leczenie;

12) postęp technologiczny: korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, wynalazki, media;

13) świat przyrody: pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, pozytywny i negatywny wpływ człowieka na środowisko;

14) społeczeństwo: wydarzenia i zjawiska społeczne.

2. Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, informacje, wywiady i prezentacje), artykułowane wyraźnie przede wszystkim w standardowej odmianie języka:

1) reaguje na polecenia;

2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy lub autora, kontekst (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);

3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje;

4) układa informacje w określonym porządku;

5) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;

6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

3. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (np. e-maile, wiadomości w komunikatorach, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, krótkie teksty informacyjne, rozkłady jazdy, komiksy, posty, teksty narracyjne, instrukcje, wywiady):

1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);

2) układa informacje w określonym porządku;

3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje;

4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;

5) odróżnia informacje o faktach od opinii;

6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

4. Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej:

1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości oraz przeszłości;

3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

5) opisuje upodobania;

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;

8) udziela wskazówek i instrukcji;

9) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

5. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. wiadomość, post, e-mail, historyjkę), z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeżeli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:
   1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
   2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości oraz przeszłości;
   3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
   4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
   5) opisuje upodobania;
   6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
   7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
   8) udziela wskazówek i instrukcji, określa zasady;
   9) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.
6. Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach życia codziennego, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej:
   1) przedstawia siebie i inne osoby;
   2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie lub doprecyzowanie, upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź;
   3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
   4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;
   5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;

9) prosi o radę i udziela rady;

10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;

13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, wdzięczność, smutek, złość, współczucie, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);

14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

7. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na typowe sytuacje życia codziennego – prosty, zrozumiały i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej tekst pisany (np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum), z zachowaniem zasad grzeczności językowej:

1) przedstawia siebie i inne osoby;

2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. w komunikatorze), podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, doprecyzowanie;

3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz albo ankietę);

4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;

5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;

9) prosi o radę i udziela rady;

10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;

13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, wdzięczność, smutek, złość, współczucie, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);

14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

8. Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie:

1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;

2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;

3) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną w języku obcym nowożytnym;

4) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu w języku obcym nowożytnym;

5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

7) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej przygotowany materiał (np. prezentację, film);

8) na podstawie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu w języku obcym nowożytnym tworzy w tym języku obcym krótką notatkę – jako tekst zwarty lub w punktach.

9. Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami:

1) wykazuje się świadomością językową (np. podobieństw i różnic między językami);

2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym);

3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu umiejętności językowych;

4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;

5) stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych lub gramatycznych (np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych);

6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego;

7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.

10. Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie:

1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności;

2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny;

3) przejawia wrażliwość międzykulturową;

4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

POZIOM A2+

1. Uczeń posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności, w zakresie tematów:

   1) człowiek: dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, okresy życia;

   2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe, wynajmowanie mieszkania, przeprowadzka;

   3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się (w tym uczenie się przez całe życie), przybory szkolne, życie szkoły, ocenianie, zajęcia pozalekcyjne;

   4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia;

   5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, relacje międzyludzkie, styl życia;

6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe, lokale gastronomiczne;

7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, korzystanie z usług, promocja i reklama;

8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, ruch uliczny, trudności w podróży;

9) kultura: uczestnictwo w kulturze, dziedziny kultury, tradycje i zwyczaje, twórcy i ich dzieła;

10) aktywność fizyczna i sport: dyscypliny sportu, obiekty sportowe, uprawianie sportu, sprzęt sportowy, wydarzenia sportowe;

11) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, profilaktyka, choroby, w tym uzależnienia, ich objawy i leczenie;

12) postęp technologiczny: korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, wynalazki, media;

13) świat przyrody: pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, pozytywny i negatywny wpływ człowieka na środowisko;

14) społeczeństwo: wydarzenia i zjawiska społeczne.

2. Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, informacje, wywiady, prezentacje i relacje), artykułowane wyraźnie przede wszystkim w standardowej odmianie języka:

1) reaguje na polecenia;

2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy lub autora, kontekst (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);

3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje;

4) układa informacje w określonym porządku;

5) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;

6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

3. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (np. e-maile, wiadomości w komunikatorach, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, teksty informacyjne, rozkłady jazdy, komiksy, posty, teksty narracyjne, instrukcje, wywiady):

1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);

2) układa informacje w określonym porządku;

3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje;

4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;

5) odróżnia informacje o faktach od opinii;

6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi;

7) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.

4. Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej:

1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości oraz przeszłości;

3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

5) opisuje upodobania;

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;

8) udziela wskazówek i instrukcji, określa zasady;

9) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

10) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

5. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. wiadomość, post, e-mail, historyjkę), z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeżeli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:

   1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

   2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości oraz przeszłości;

   3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

   4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

   5) opisuje upodobania;

   6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

   7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;

   8) udziela wskazówek i instrukcji, określa zasady;

   9) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

   10) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

6. Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach życia codziennego, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej:

   1) przedstawia siebie i inne osoby;

   2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie lub doprecyzowanie, upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź;

   3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

   4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;

5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;

9) prosi o radę i udziela rady;

10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;

13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, wdzięczność, smutek, złość, współczucie, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);

14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

7. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na typowe sytuacje życia codziennego – prosty, zrozumiały i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej tekst pisany (np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum), z zachowaniem zasad grzeczności językowej:

1) przedstawia siebie i inne osoby;

2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. w komunikatorze), podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, doprecyzowanie;

3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz albo ankietę);

4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;

5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;

9) prosi o radę i udziela rady;

10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;

13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, wdzięczność, smutek, złość, współczucie, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);

14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

8. Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie:

1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;

2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;

3) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną w języku obcym nowożytnym;

4) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu w języku obcym nowożytnym;

5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

7) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej przygotowany materiał (np. prezentację, film);

8) na podstawie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu w języku obcym nowożytnym tworzy w tym języku obcym krótką notatkę – jako tekst zwarty lub w punktach.

9. Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami:

1) wykazuje się świadomością językową (np. podobieństw i różnic między językami);

2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym);

3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu umiejętności językowych;

4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;

5) stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych lub gramatycznych (np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych);

6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego;

7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.

10. Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie:

1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności;

2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny;

3) przejawia wrażliwość międzykulturową;

4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

POZIOM B1

1. Uczeń posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych: leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, stosując je na ogół poprawnie, co umożliwia mu realizację pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności, w zakresie tematów:

   1) człowiek: dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, okresy życia, samoidentyfikacja;

   2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe, wynajmowanie mieszkania, przeprowadzka;

   3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się (w tym uczenie się przez całe życie), przybory szkolne, życie szkoły, ocenianie, zajęcia pozalekcyjne;

   4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia, wolontariat;

   5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu

wolnego, święta i uroczystości, relacje międzyludzkie, styl życia, konflikty i problemy;

6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki i trendy żywieniowe, lokale gastronomiczne;

7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, korzystanie z usług, promocja i reklama, reklamacja;

8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, ruch uliczny, trudności i wypadki w podróży;

9) kultura: uczestnictwo w kulturze, dziedziny i rodzaje kultury, tradycje i zwyczaje, twórcy i ich dzieła;

10) aktywność fizyczna i sport: dyscypliny sportu, obiekty sportowe, uprawianie sportu, sprzęt sportowy, wydarzenia sportowe, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu;

11) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, profilaktyka, choroby, w tym uzależnienia, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność;

12) postęp technologiczny: korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, wynalazki, media, szanse i zagrożenia związane z postępem technologicznym;

13) świat przyrody: pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, pozytywny i negatywny wpływ człowieka na środowisko, klęski żywiołowe;

14) społeczeństwo: wydarzenia i zjawiska społeczne, wyzwania współczesności, w tym uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.

2. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu trudności (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, informacje, wywiady, prezentacje, relacje i podcasty), artykułowane wyraźnie w standardowej i niestandardowej odmianie języka:

1) reaguje na polecenia;

2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy lub autora, kontekst (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);

3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje;

4) układa informacje w określonym porządku;

5) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;

6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

3. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu trudności (np. e-maile, wiadomości w komunikatorach, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, teksty informacyjne, rozkłady jazdy, komiksy, posty, teksty narracyjne i literackie, instrukcje, wywiady, artykuły, recenzje):

1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);

2) układa informacje w określonym porządku;

3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje;

4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;

5) odróżnia informacje o faktach od opinii;

6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi;

7) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.

4. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej:

1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości oraz przeszłości;

3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

5) opisuje upodobania;

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;

8) udziela wskazówek i instrukcji, określa zasady;

9) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

10) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji;

11) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;

12) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości.

5. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. wiadomość, post, e-mail, tekst narracyjny), z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeżeli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:

1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości oraz przeszłości;

3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

5) opisuje upodobania;

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;

8) udziela wskazówek i instrukcji, określa zasady;

9) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

10) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji;

11) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;

12) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości.

6. Uczeń reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach życia codziennego, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej:

1) przedstawia siebie i inne osoby;

2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie lub doprecyzowanie, upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź;

3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;

5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;

9) prosi o radę i udziela rady;

10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;

13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, wdzięczność, smutek, złość, współczucie, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);

14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

7. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na typowe, również w miarę złożone sytuacje życia codziennego – prosty, zrozumiały i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej tekst pisany (np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum), z zachowaniem zasad grzeczności językowej:
   1) przedstawia siebie i inne osoby;
   2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. w komunikatorze), podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, doprecyzowanie;
   3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz albo ankietę);
   4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;
   5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
   6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
   7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
   8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;
   9) prosi o radę i udziela rady;
   10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
   11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
   12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
   13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, wdzięczność, smutek, złość, współczucie, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);
   14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.
8. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;

2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;

3) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną w języku obcym nowożytnym;

4) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu w języku obcym nowożytnym;

5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

7) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej przygotowany materiał (np. prezentację, film);

8) na podstawie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu w języku obcym nowożytnym tworzy w tym języku obcym krótką notatkę – jako tekst zwarty lub w punktach.

9. Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami:

1) wykazuje się świadomością językową (np. podobieństw i różnic między językami);

2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym);

3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu umiejętności językowych;

4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;

5) stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych lub gramatycznych (np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, parafrazowanie, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych);

6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego;

7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.

10. Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie:

1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności;

2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny;

3) przejawia wrażliwość międzykulturową;

4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

POZIOM B2

1. Uczeń posługuje się rozwiniętym zasobem środków językowych: leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, stosując

je na ogół poprawnie, co umożliwia mu realizację pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności, w zakresie tematów:

1) człowiek: dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, okresy życia, samoidentyfikacja, rozwój osobisty, system wartości;
2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe, wynajmowanie mieszkania, przeprowadzka;
3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się (w tym uczenie się przez całe życie), przybory szkolne, życie szkoły, ocenianie, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty;
4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia, wolontariat, zdobywanie doświadczenia zawodowego, równowaga między życiem prywatnym i zawodowym;
5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, relacje międzyludzkie, styl życia, konflikty i problemy;
6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki i trendy żywieniowe, lokale gastronomiczne;
7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, korzystanie z usług, promocja i reklama, reklamacja;
8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, ruch uliczny, bezpieczeństwo i sytuacje kryzysowe w podróży;
9) kultura: uczestnictwo w kulturze, dziedziny i rodzaje kultury, tradycje i zwyczaje, twórcy i ich dzieła;
10) aktywność fizyczna i sport: dyscypliny sportu, obiekty sportowe, uprawianie sportu, sprzęt sportowy, wydarzenia sportowe, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu;

11) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, profilaktyka, choroby, w tym uzależnienia, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność;

12) postęp technologiczny: korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, wynalazki, media, szanse i zagrożenia związane z postępem technologicznym, odkrycia naukowe;

13) świat przyrody: pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, pozytywny i negatywny wpływ człowieka na środowisko, klęski żywiołowe, przestrzeń kosmiczna;

14) państwo i społeczeństwo: wydarzenia i zjawiska społeczne, wyzwania współczesności, w tym uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, prawa człowieka, podstawowe zagadnienia związane z życiem politycznym.

2. Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne artykułowane w naturalnym tempie w standardowej i niestandardowej odmianie języka:

1) reaguje na polecenia;

2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy lub autora, kontekst (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);

3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje;

4) układa informacje w określonym porządku;

5) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;

6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi;

7) odróżnia informacje o faktach od opinii;

8) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio.

3. Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi pisemne:

1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);

2) układa informacje w określonym porządku;

3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje;

4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;

5) odróżnia informacje o faktach od opinii;

6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi;

7) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;

8) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio.

4. Uczeń tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej oraz, w przypadku dłuższych wypowiedzi, ich odpowiednią strukturę:

1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości oraz przeszłości;

3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

5) opisuje upodobania;

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób, przekonuje do swoich opinii lub poglądów;

7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;

8) udziela wskazówek i instrukcji, określa zasady;

9) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

10) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji;

11) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;

12) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

13) stawia tezę, przedstawia argumenty za daną tezą i przeciw niej, kończy wypowiedź konkluzją;

14) rozważa sytuacje hipotetyczne.

5. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. tekst informacyjny, tekst narracyjny, tekst argumentacyjny, tekst perswazyjny) z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeżeli to konieczne, zasad konstruowania danego tekstu:

1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości oraz przeszłości;

3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

5) opisuje upodobania;

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób, przekonuje do swoich opinii lub poglądów;

7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;

8) udziela wskazówek i instrukcji, określa zasady;

9) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

10) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji;

11) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;

12) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

13) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za daną tezą i przeciw niej, kończy wypowiedź konkluzją;

14) rozważa sytuacje hipotetyczne.

6. Uczeń reaguje ustnie w różnorodnych sytuacjach, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej:

1) przedstawia siebie i inne osoby;

2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie lub doprecyzowanie, upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź;

3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość; przekonuje do swoich opinii lub poglądów, komentuje wypowiedzi innych osób;

5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi negocjacje;

9) prosi o radę i udziela rady;

10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;

13) wyraża uczucia i emocje;

14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

7. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na różnorodne sytuacje – zrozumiały i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej tekst pisany, z zachowaniem zasad grzeczności językowej:

   1) przedstawia siebie i inne osoby;

   2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. w komunikatorze), podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, doprecyzowanie;

3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz albo ankietę);

4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość; przekonuje do swoich opinii lub poglądów, komentuje wypowiedzi innych osób (np. na forum internetowym);

5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;

7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi negocjacje;

9) prosi o radę i udziela rady;

10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;

11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;

12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;

13) wyraża uczucia i emocje;

14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

8. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;

2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;

3) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną w języku obcym nowożytnym;

4) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu w języku obcym nowożytnym;

5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

7) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej przygotowany materiał (np. prezentację, film);

8) na podstawie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu w języku obcym nowożytnym tworzy w tym języku obcym notatkę – jako tekst zwarty lub w punktach;

9) w syntetyczny sposób przedstawia w języku obcym nowożytnym informacje z tekstu przeczytanego w tym języku obcym.

9. Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami:

1) wykazuje się świadomością językową (np. podobieństw i różnic między językami);

2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym);

3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu umiejętności językowych;

4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;

5) stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych lub gramatycznych (np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, parafrazowanie, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych);

6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego;

7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.

10. Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie:

1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności;

2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny;

3) przejawia wrażliwość międzykulturową;

4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

Wymagania szczegółowe dotyczące doświadczeń edukacyjnych

W ramach zajęć z języka obcego nowożytnego uczeń zdobywa doświadczenia edukacyjne, które przez swój praktyczny charakter wspierają wykorzystanie wiedzy przedmiotowej. Doświadczenia edukacyjne wzmacniają kompetencje fundamentalne i przekrojowe oraz rozwijają sprawczość ucznia.

W trakcie cyklu kształcenia w branżowej szkole II stopnia uczeń realizuje co najmniej dwa doświadczenia edukacyjne wybrane przez nauczyciela lub przez nauczyciela wspólnie z uczniami:

1. indywidualnie lub w grupie opracowuje materiały do nauki języka obcego nowożytnego (np. słowniczek branżowy, tutoriale, infografiki, quizy) i przekazuje je do wykorzystania przez inne osoby;

2. indywidualnie lub w grupie przygotowuje, realizuje i prezentuje przed klasą materiał w języku obcym nowożytnym o charakterze artystycznym, informacyjnym lub

publicystycznym (np. infografikę, film instruktażowy, podcast, rolkę, teledysk lub wideoprezentację produktu lub usługi związanej z zawodem, w którym się kształci);

3. indywidualnie lub w grupie uczestniczy w wydarzeniu o charakterze kulturalnym w języku obcym nowożytnym (np. w seansie filmowym, koncercie, przedstawieniu) i dokonuje jego oceny;
4. indywidualnie lub w grupie organizuje i prowadzi w języku obcym nowożytnym wydarzenie (np. prelekcję) dotyczące planowania rozwoju zawodowego;
5. w grupie planuje wyjazd do kraju nauczanego języka obcego nowożytnego w ramach określonego budżetu i prezentuje wyniki pracy w formie ustalonej z nauczycielem.

Warunki i sposób realizacji

Nadrzędnym celem kształcenia językowego jest skuteczne porozumiewanie się w języku obcym nowożytnym – zarówno w mowie, jak i w piśmie – jednak u podstaw działań językowych w klasie powinna leżeć komunikacja w formie ustnej, obejmująca słuchanie, mówienie oraz reagowanie i przetwarzanie językowe.

Optymalnym rozwiązaniem jest zapewnienie przez branżową szkołę II stopnia zajęć z języka obcego nowożytnego, którego uczeń uczył się w szkole podstawowej, a następnie w branżowej szkole I stopnia.

Należy także mieć na względzie, że rozwój umiejętności w zakresie języka obcego nowożytnego jest zależny od warunków, w których odbywa się kształcenie. Zadaniem szkoły jest zapewnienie takich warunków, w których godziny przeznaczone na kształcenie językowe są wykorzystywane w sposób optymalny.

Kształcenie w zakresie języka obcego nowożytnego powinno odbywać się w możliwie małych grupach o zbliżonym poziomie językowym.

W procesie kształcenia językowego szczególnie istotne jest:

1) tworzenie i wykorzystywanie takich zadań językowych, które stanowią ilustrację przydatności języka obcego nowożytnego do realizacji własnych celów komunikacyjnych uczniów, w tym związanych z zawodem, w którym się kształcą, spójnych z potrzebami poznawczymi, emocjonalnymi i społecznymi uczniów;

2) stosowanie metody małych kroków, polegającej na dzieleniu złożonych zagadnień na mniejsze części, których opanowanie daje uczniom satysfakcję i poczucie sukcesu;

3) uporządkowanie treści nauczania w sposób sprzyjający osiąganiu przez uczniów coraz wyższego stopnia poprawności językowej;

4) traktowanie błędu językowego jako nieodłącznego elementu procesu uczenia się;

5) przekazywanie konstruktywnej informacji zwrotnej;

6) prowadzenie zajęć z języka obcego nowożytnego w sali wyposażonej w pomoce wizualne, słowniki, sprzęt umożliwiający odtwarzanie plików audio i wideo w dobrej jakości, komputer ze stałym łączem internetowym oraz stoliki w ustawieniu sprzyjającym komunikacji i pracy w grupie;

7) używanie języka obcego nowożytnego jako języka komunikacji podczas zajęć w interakcjach nauczyciel–uczeń oraz uczeń–uczeń;

8) stosowanie różnorodnych, adekwatnych do stawianych celów, form, metod i technik pracy, w tym ćwiczeń bazujących na pracy w parach lub grupach, które dają możliwość rozwijania m.in. umiejętności współpracy;

9) wykorzystywanie autentycznych materiałów źródłowych – tekstów, zdjęć, filmów, nagrań audio, w tym prezentujących różnorodne warianty danego języka obcego nowożytnego, zarówno rodzimych, jak i nierodzimych użytkowników języka, również z użyciem narzędzi związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;

10) wykorzystywanie – odpowiednio do celów kształcenia, potrzeb uczniów oraz możliwości organizacyjnych – dydaktycznie zasadnych rozwiązań z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych jako narzędzi wspierających rozwijanie umiejętności rozumienia, tworzenia, reagowania i przetwarzania językowego;

11) monitorowanie przez uczniów własnych postępów i refleksja nad uczeniem się, w tym budowanie świadomości długotrwałości procesu opanowywania umiejętności językowych;

12) zachęcanie uczniów do podejmowania samodzielnych aktywności, m.in. w ramach realizowania kolejnych doświadczeń edukacyjnych, pracy z wykorzystaniem filmów, zasobów internetu, książek (np. uproszczonych lektur), komunikatorów i mediów społecznościowych, w odpowiednim zakresie i stosownie do wieku uczniów,

służących doskonaleniu własnych umiejętności językowych, których efektem jest stopniowo rozwijana autonomia;

13) rozwijanie umiejętności uczenia się, w tym strategii uczenia się języków obcych, planowania własnej nauki oraz dokonywania samooceny;

14) wykorzystywanie zajęć z języka obcego nowożytnego do rozwijania wrażliwości międzykulturowej oraz kształtowania postawy ciekawości, szacunku i otwartości wobec innych kultur;

15) podejmowanie przez szkołę działań nakierowanych na organizowanie wydarzeń związanych z językami obcymi nowożytnymi, np. konkursów, wystaw, seansów filmowych, spotkań czytelniczych, dni języków obcych nowożytnych, zajęć teatralnych, wymian międzynarodowych, umożliwiających uczniom kontakt z rodzimymi użytkownikami języka oraz innymi użytkownikami języka, którego uczą się w szkole.

Na zajęciach z języka obcego nowożytnego uczniowie korzystają z doświadczeń zdobytych w trakcie dotychczasowej nauki języków obcych. Wykorzystują poznane strategie kompensacyjne oraz różne techniki i strategie uczenia się, w tym polegające na identyfikowaniu podobieństw i różnic między językami.